

Riktlinje för breddad rekrytering och breddat deltagande vid Kungl. Konsthögskolan

Typ av dokument	Riktlinje
Beslutat av	rektor
Giltighetstid	2023-05-22 - tillsvidare
Ersätter dokument	Beslut om ansvarsfördelning gällande frågor kring breddad rekrytering Dnr 1.2/2022:148
Ansvarig förvaltningsenhet	UFE

RIKTLINJE FÖR BREDDAD REKRYTERING OCH BREDDAT DELTAGANDE VID KUNGL. KONSTHÖGSKOLAN

Bakgrund

Kungl. Konsthögskolan (KKH) är en av Sveriges minsta högskolor när det kommer till antalet studenter. Högskolan har ca 230 studenter, varav ca 60% studerar på det femåriga programmet i fri konst samt masterprogrammet i fri konst och ca 40% studerar på fristående kurser på avancerad nivå.

Det femåriga programmet i fri konst leder både till en kandidatexamen och en masterexamen och studenterna på KKH:s masterprogram i fri konst studerar tillsammans med studenterna i åk 4 och åk 5 på det femåriga programmet.

Högskolans fristående kurser på avancerad nivå riktar sig i första hand mot yrkesverksamma inom konst- och arkitekturfältet som har en masterexamen eller motsvarande kunskaper. Dessa vidareutbildningskurser är oftast ettåriga, med i vissa fall möjlighet till ett påbyggnadsår. KKH bedriver även sommarkurser, hittills har dessa kurser varit på grundnivå.

KKH har några få doktorander men ingen examensrätt för forskarnivå. Forskarutbildningen bedrivs för närvarande i samarbete med Konstnärliga fakulteten vid Lunds universitet. Rutiner vid antagning sker enligt Lunds universitets regelverk och är ett villkor för anställningen vid KKH.

Gemensamt för högre konstnärliga utbildningar är att det är ett mycket begränsat antal studieplatser och oftast ett högt söktryck. Det är inte ett formellt krav, men flertalet som påbörjar det femåriga programmet i fri konst har genomgått förberedande konstnärlig utbildning.

Definition av breddad rekrytering och breddat deltagande

Sedan 2002 ingår det i Högskolelagen (1992:1434, 1 kap. 5 §) att svenska lärosäten aktivt ska främja och bredda rekryteringen till högskolan. Idag finns det inga nationellt uppsatta mål för arbetet med breddad rekrytering, och det finns heller ingen vedertagen nationell definition av begreppet. Det är därför upp till varje enskilt lärosäte att tolka och beskriva vad breddad rekrytering är och när målen är uppnådda. Ett breddat deltagande i själva undervisningen har stöd i Diskrimineringslagen (SFS 2008:567).

KKH har formulerat följande definition av begreppen breddad rekrytering och breddat deltagande:

Breddad rekrytering

Studenters val av utbildning ska styras av intressen och förmåga, inte av individens bakgrund, eller hur individens bakgrund uppfattas och tolkas. Breddad rekrytering innebär att arbeta för att bredda rekryteringen till grupper som i mindre utsträckning söker sig till högskolan. Syftet är att minska snedrekryteringen så de sökande till högskolan, och i förlängningen högskolans student-sammansättning, återspeglar samhället i stort.

Breddat deltagande

Med breddat deltagande avses ett aktivt arbete för att ge alla studenter likvärdiga möjligheter att genomföra sin utbildning och nå de kunskaper och färdigheter som krävs i utbildningen. Studenterna ska uppleva sin studiemiljö som trygg, tillgänglig och inkluderande.

Mål och inriktning för KKH:s arbete med breddad rekrytering och breddat deltagande

I visionen för KKH lyfts fram att ”Vi är ett självständigt och inkluderande lärosäte”, vilket vidare tas upp i KKH:s strategi för 2022- 2025, där det beskrivs hur högskolan strävar efter att:

- vara en öppen, inkluderande och rörlig högskola
- vara en mångdimensionell högskola som välkomnar skilda perspektiv och kunskaper
- ha en arbets- och lärandemiljö där vi deltar på lika villkor
- vara transparent och tillgänglig

Det övergripande målet för arbetet med breddad rekrytering vid KKH är att alla som har intresse av studier inom konst- och arkitekturfältet, oavsett bakgrund, och som kommer i kontakt med högskolan, till exempel genom informationsinsatser, ser studier på KKH som en möjlighet.

Detta breda anslag gäller för arbetet gentemot potentiella sökande till KKH på alla nivåer. Men eftersom KKH är en liten högskola med begränsade resurser läggs fokus på mer riktade insatser främst mot sökande från underrepresenterade grupper som söker till studier på grundnivå. Denna rekryteringspotential omfattar högskolenybjörjare och därmed också potentiella sökande från grupper som kan ha mycket liten kunskap om vad högre konstutbildning innebär och kan erbjuda. För att minska snedrekryteringen anser KKH att den största nyttan görs med insatser mot dessa grupper.

KKH ska över tid kartlägga vilka grupper som är underrepresenterade bland sökande och antagna samt även granska om fördelningen av sökande och antagna korresponderar med varandra. KKH ska genomföra aktiviteter som särskilt riktas mot lärosätets specifika underrepresenterade grupper.

KKH ska sträva mot samverkan, att stödja och medverka i projekt som riktar sig mot lärosätets specifika målgrupper tillsammans med andra aktörer, till exempel förberedande utbildningar. Vidare ska KKH, i samverkan med andra aktörer, lyfta frågor på övergripande samhällsnivå kring ökade insatser och resurser vad avser konstnärlig utbildning, till exempel gällande estetiska ämnen i skolan och satsningar på kulturskolan, för att nå underrepresenterade grupper i tidig ålder.

Breddat deltagande innebär att KKH ska erbjuda en inkluderande studiemiljö där alla studenter känner sig välkomna och delaktiga. Det innebär att bedriva undervisning som möter en varierad grupp av studenter utifrån deras förutsättningar och förkunskaper.

Målgrupper för KKH:s arbete med breddad rekrytering

KKH har beslutat att vart femte år ta fram rapporter från SCB med information över sökande och antagna till det femåriga programmet i fri konst och masterprogrammet i fri konst. Den första rapporten som beställdes innehöll grupperna sökande och antagna åren 2013 – 2017 (*Studentrekrytering – Kartläggning av sökande och antagna 2013-2017, dnr 1.3/2022:413*) och den andra rapporten omfattade åren 2018 – 2022 (*Sökande och antagna till program i fri konst vid Kungl. Konsthögskolan, dnr 1.3/2022:446*), nästa rapport kommer att beställas 2027. Informationen om de sökande som togs fram var: juridiskt kön, ålder, föräldrarnas utbildningsnivå (när den sökande var 12 år) samt utländsk bakgrund (utrikes född eller inrikes född med två utrikes födda föräldrar). För 2018 – 2022 lades även Demografiskt statistikområde (DeSO) till (var bodde den sökande/studenten när den var 12 år – i ett område som till största delen bestod av landsbygd, mindre tätort eller centralort), samt län.

När vi analyserar de siffror som kommit fram i dessa rapporter kan man se att en överrepresenterad grupp är sökande och studenter vid KKH med högutbildade föräldrar, drygt 70 % av dessa har

föräldrar med minst eftergymnasial utbildning. Enligt SCB (2022) utgör den del av befolkningen i åldern 25 – 64 år som är högutbildade (har en utbildning på tre år eller mer efter gymnasiet) 30% och utökar man det till de som läst kortare utbildningar efter gymnasiet uppgår siffran till 45%. Det är dock stor skillnad på utbildningsnivå mellan olika åldersgrupper och i de äldre åldersgrupperna, där en majoritet av studenterna och de sökandes föräldrageneration återfinns, finns störst antal med kortare utbildningar.

Detta är i linje med sökande till högskoleutbildning i Sverige generellt, även om det är ytterligare något förstärkt till konstnärliga utbildningar.

Fördelningen mellan könen har försämrats i gruppen ”sökande” från 2013-2017 till 2018-2022. KKH har tidigare befunnit sig inom spannet 60/40 i könsfördelning, där kvinnorna varit i majoritet. Den här trenden håller nu på att brytas med färre manliga sökande och därmed manliga antagna. Sökandesiffrorna till både det femåriga programmet och masterprogrammet i fri konst ligger nu på drygt 30% manliga sökande.

Vad gäller DeSO, så återfinns enligt SCB 18% av Sveriges befolkning på landsbygden, 10% i tätorter och 72% i kommunens centralort. Siffrorna för KKH:s sökande och studenter visar en viss underrepresentation för landsbygd och mindre tätorter, men den är inte så stor. Länsfördelningen är i stort proportionerlig med befolkningsunderlaget.

Vad gäller antalet antagna med utländsk bakgrund till programutbildningarna ligger de i linje med befolkningen i Sverige 26% (SCB, 2021). Det gäller både sökande och antagna och då är internationella sökande och studenter utan svenska personnummer inte inräknade i statistiken.

SCB:s kartläggning över vilka som ansöker till och vilka som antas vid lärosätet ger vid handen att de underrepresenterade grupperna är män och de med lågutbildade föräldrar samt i viss mån de boende på landsbygd och i mindre tätorter. Detta stämmer väl överens med siffror för högskolan generellt. Dessa grupper utgör KKH:s primära målgrupper för breddad rekrytering.

För KKH:s fristående kurser på avancerad nivå finns inte samma omfattande material framtaget. Vissa av dessa kurser har också en större andel internationella sökande där inte dessa siffror går att få fram via SCB. Det som är utmärkande för vidareutbildningen är att män är ännu mer underrepresenterade än på grundnivå. För doktorander rör det sig om ett för litet antal individer för att de ska utgöra ett statistiskt underlag.

Målgruppen för arbetet med breddat deltagande är högskolans studenter.

Organisation av arbetet med breddad rekrytering och breddat deltagande

Rektor har ett övergripande ansvar för frågor som rör breddad rekrytering och breddat deltagande. Till stöd i dessa frågor har rektor studentrekryteringsgruppen som samordnas av chefen för utbildnings- och forskningsenheten. Utbildningshandläggaren för programmen i fri konst/lika villkorssamordnaren är ansvarig handläggare för frågorna.

Prefekterna har ansvar för att det bedrivs ett målinriktat arbete för breddat deltagande och lika villkor inom sina respektive institutioner.

Handlingsplan och uppföljning

För arbetet med breddad rekrytering och breddat deltagande tas det fram tvååriga handlingsplaner, som följs upp vartannat år. Handlingsplanen tas fram av Studentrekryteringsgruppen och beslutas av

rektor. Studentrekryteringsgruppen ansvarar för att uppföljning av aktiviteterna i handlingsplanen sker i tvåårsintervall. Därutöver utgör KKH:s studiemiljöundersökning som genomförs vartannat år och årliga kursvärderingar också en del i uppföljningen. Genom dessa ges möjlighet att undersöka hur studenterna upplever sin studiemiljö och möjligheterna att genomföra sin utbildning på lika villkor.